

Попович Василь Іанович

Д.м.н., професор, зав. кафедри оториноларингології,
офтальмології з курсом хірургії голови та шиї ІФНМУ
член експертної групи МОЗ України за напрямом
"Отоларингологія. Дитяча отоларингологія.
Сурдологія"

Диференційна діагностика респіраторної інфекції: Риносинусит V&S Назофарингіт

22.09.2022

- **Нежить** (насморк) – клінічний синдром, що відображає запалення слизової оболонки верхніх дихальних шляхів (порожнина носа і пазух, носоглотка, частково ротоглотка)

Нежить, як клінічний синдром, включає симптомокомплекс, описаний ще Парацельсом:

- набряк слизової оболонки, в результаті виникає відчуття «закладеності» і утруднюється носове дихання
- Гіперсекреція – наявність патологічних виділень

**«Нежить» -
симptom біля 20 захворювань!**

КЛІНІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- «*Seasonal Influenza in Adults and Children – Diagnosis, Treatment, Chemoprophylaxis, and Institutional Outbreak Management: **Clinical Practice Guidelines of the Infectious Diseases Society of America***» (2009)
- AAP, 2017 «**Recommendations for Prevention and Control of Influenza in Children, 2017–2018**».

- Наказ МОЗ України 16.07.2014 р. № 499 УКП «**Гострі респіраторні інфекції**» (у редакції наказу МОЗ України від 11.02.2016 № 85 «ГРС»)
- Оновлення липень, 2018

I. ПАСПОРТНА ЧАСТИНА

1.1 Діагноз: гостра респіраторна інфекція

J00 Гострий назофарингіт (нежить)

J02 Гострий фарингіт

J02.9 Гострий фарингіт, неуточнений

J03 Гострий тонзиліт

J03.9 Гострий тонзиліт, неуточнений

J04 Гострий ларингіт та трахеїт

J04.0 Гострий ларингіт

J04.1 Гострий трахеїт

J04.2 Гострий ларинготрахеїт

J06 Гострі інфекції верхніх дихальних шляхів множинних або неуточнених локалізацій

У разі відповідності клінічної картини ГРІ критеріям гострого риносинуситу, медична допомога надається у відповідності із уніфікованим клінічним протоколом «ГРС»

Гострий риносинусит – це запалення...

/виберіть правильну відповідь/

- **слизової оболонки носа і приносових пазух**
- **слизової оболонки носа і носоглотки**
- **слизової оболонки і лімфоїдної тканини носоглотки**

Гострий риносинусит – це запалення...

/виберіть правильну відповідь/

- **слизової оболонки носа і приносових пазух**
- **слизової оболонки носа і носоглотки**
- **слизової оболонки і лімфоїдної тканини носоглотки**

Гострий назофарингіт – це запалення...

/виберіть правильну відповідь/

- слизової оболонки носа і приносових пазух
- слизової оболонки носа і носоглотки
- слизової оболонки і лімфоїдної тканини носоглотки

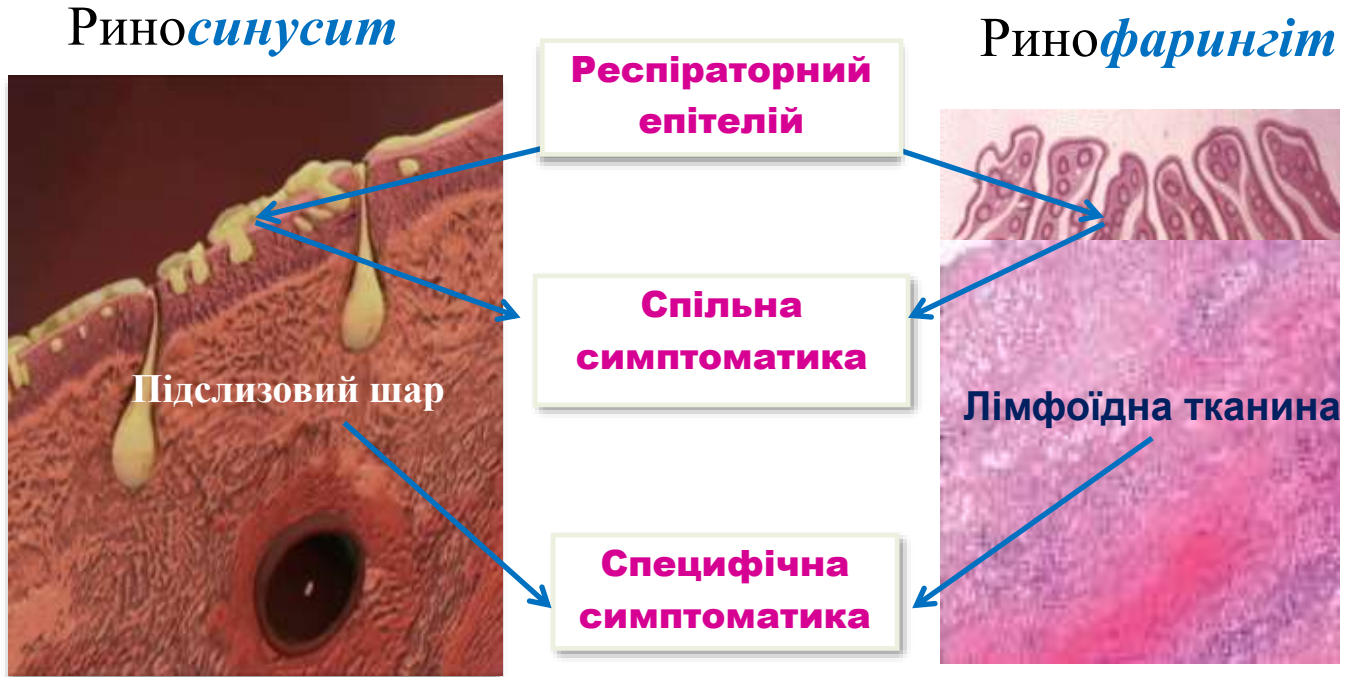
Гострий назофарингіт – це запалення...

/виберіть правильну відповідь/

- слизової оболонки носа і приносових пазух
- слизової оболонки носа і носоглотки
- слизової оболонки і лімфоїдної тканини носоглотки

Ураження певного відділу В.Д.Ш. проявляється спільними та характерними для конкретного відділу симптомами

Нозологічна одиниця	Визначення	Симптоми/ознаки	
		Великі (основні)	Малі (додаткові)
Гострий вірусний риносинусит	<p>Гострий риносинусит тривалістю до 10 днів, за умови відсутності погіршення симптомів після 5-го дня від початку захворювання</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Закладеність/обструкція носа 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Біль та/або відчуття тиску в проекції приносових пазух
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Виділення з носа (передня або задня ринорея) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Зниження або втрата нюху ▪ Кашель (у дітей)
Гострий <u>пост</u>вірусний риносинусит	<p>Погіршення симптомів після 5-го дня від початку захворювання або стійкість симптомів після 10-го дня від початку захворювання</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ті ж самі 	

Встановлення діагнозу: Гострий назофарингіт

Назофарингіт

- Виділення (*постназальне затікання*)
- Закладеність носа (*неприємні відчуття в носоглотці*)
- Збільшення лімфоїдних гранул глотки
- Збільшення задньошийних л/в

Неефективність лікування т.зв. ГРС

(Симптоми ГРС утримуються після 7-го дня чи погіршуються після 36-48 год. лікування)

Нежить
(ГРС)

Комплексна патогенетично обгрутована терапія:

- Вірусна
- Бактеріальна

- набряк
- запалення

- порушення реології секрету

- Локальний імунодефіцит

Етіотропна
терапія
(за правилами)

Патогенетично
обгрутована
терапія

Наказ МОЗ України 16.07.2014 р. № 499 УКП
«ГРІ» (у редакції наказу МОЗ України від
11.02.2016 № 85 «ГРС»)
Оновлення липень, 2018

EP³OS 2020

Антибактеріальні препарати не діють на віруси

Противірусні лікарські засоби: показані тільки при
грипозній інфекції

EP³OS 2020: лікування ГРС

Table 1.4.1. Treatment evidence and recommendations for adults and children with acute viral rhinosinusitis (common cold)*.

Therapy	Level of evidence	GRADE recommendation
Herbal medicine (excluding Echinacae)	Ib	Some herbal medicines like BNO1016, Cineole and Andrographis paniculata SHA-10 extract have significant impact on symptoms of common cold without important adverse events. A formal systematic review is missing.

Table 1.4.2. Treatment evidence and recommendations for adults with acute post-viral rhinosinusitis.

Therapy	Level of evidence	GRADE recommendation
Herbal medicine	Ib	Some herbal medicines like BNO1016 tablets and Pelargonium sidoides drops and Myrtol (and other essential oil) capsules have significant impact on symptoms of acute postviral rhinosinusitis without significant adverse events.

Рослинні лікарські засоби :

при ГВРС: **BNO 1016**

при ГПВРС: **BNO 1016**

рівень доказовості I^b

Popovich and Bektova *Clinical Phytoscience* (2018) 4:21
<https://doi.org/10.1186/s40816-018-0082-y>

Clinical Phytoscience

Popovich and Koshel *Clinical Phytoscience* (2017) 3:10
DOI: 10.1186/s40816-017-0047-6

Clinical Phytoscience

ORIGINAL CONTRIBUTION

Open Access

Results of a randomised controlled study on the efficacy of a combination of saline irrigation and Sinupret syrup phytopreparation in the treatment of acute viral rhinosinusitis in children aged 6 to 11 years

Vasyl I. Popovich^{1*} and Halyna V. Bektova²

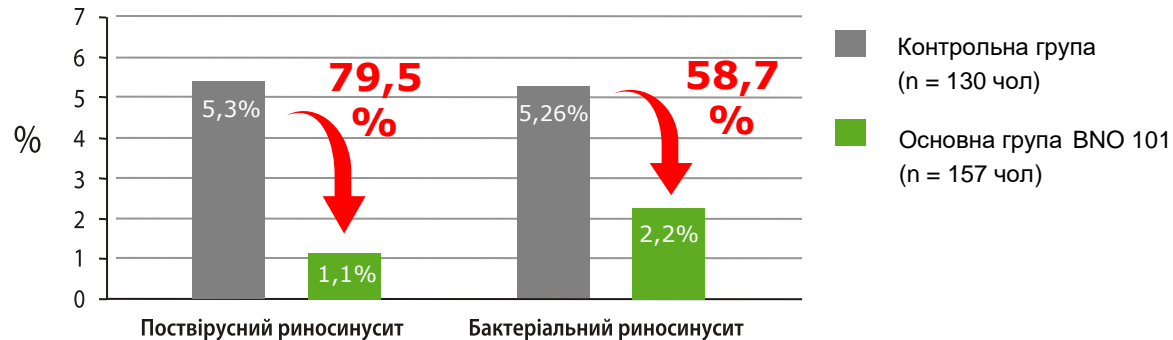
ORIGINAL CONTRIBUTION

Open Access

Sinupret® as add-on therapy to saline irrigation for children with acute Post-Viral Rhinosinusitis

Vasyl I. Popovich^{1*} and Ivanna V. Koshel²

Значно зменшується частота трансформації гострого **вірусного** РС у **післявірусний** та **бактеріальний** риносинусит

Назофарингіт

Комплексна патогенетично обгрунтована терапія:

- **Вірусна (бактеріальна) флора**

- **Набряк**
- **Запалення**

- **Проліферація лімфоїдної тканини**

- **Локальні та системні функціональні зміни несп. імунітету (фагоцитозу)**

Етіотропна терапія
(за правилами)

Патогенетично
обгрутована
терапія

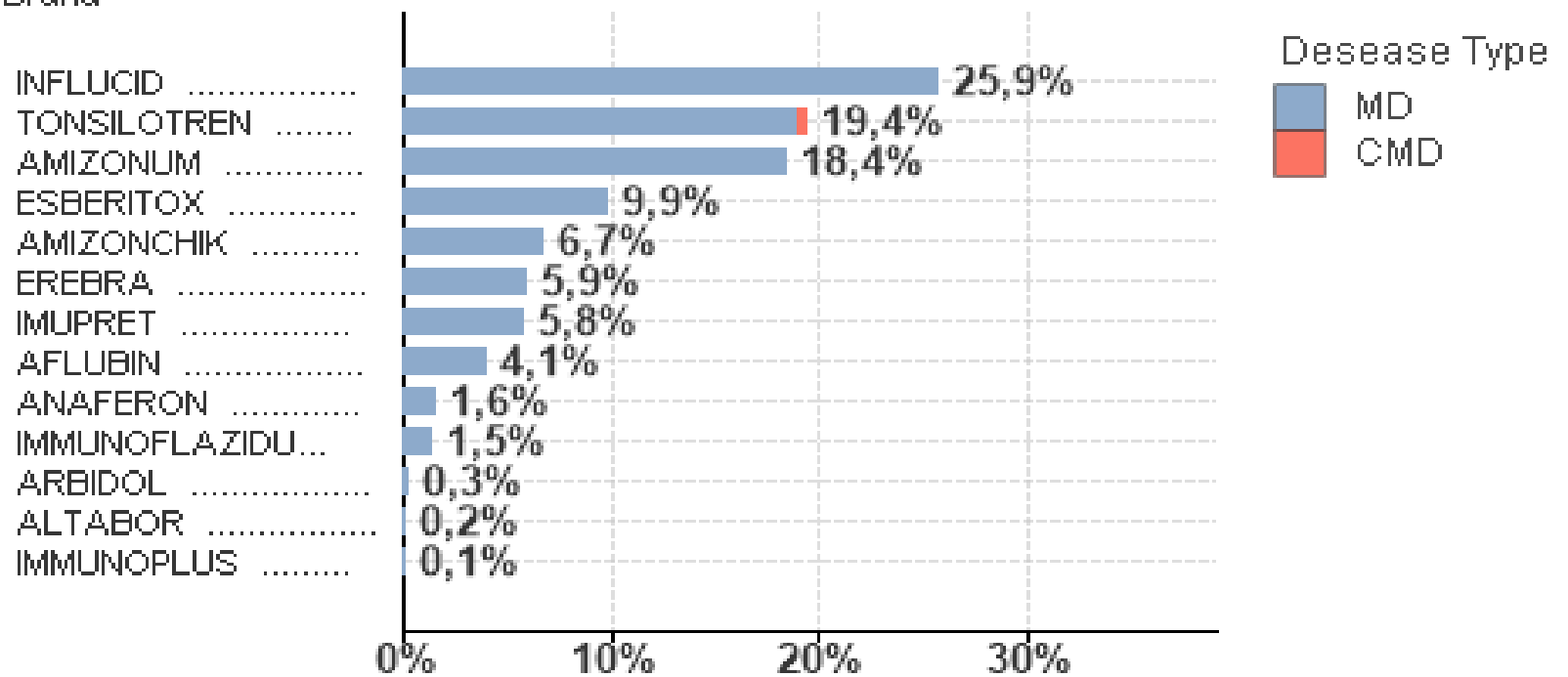
Наказ МОЗ України 16.07.2014 р. № 499 УКП
«Гострі респіраторні інфекції»
(у редакції наказу МОЗ України від 11.02.2016
№ 85 «ГРС»)
Оновлення липень, 2018

Антибактеріальні препарати не діють на віруси

Противірусні лікарські засоби: показані тільки при
грипозній інфекції

Rating brands of the Imupret market in the Otolaryngologists' prescription. 4th level of ICD10: J31.1 Chronic nasopharyngitis and J00 Acute nasopharyngitis

Brand

MS%, Prescriptions

Стратовий анамнез: пролягом 12 місяців останній лікарняний лист по догляду був в III місяці 15 року

ОГЛЯД ПЕДИАТРА

Температура 38.2
ЧСС 110
Дата: 8.12.16
10.12.16
10.12.16

Скарги: біль в горлі, сухий кашель, головний біль, біль в м'язах, т тт до 39.3
Хворіть з 2 днів
Status: стан порушення
Шкіра чиста
Радніа стінки глотки
Периторно
Дихання
Хрипи
Тони серця
Живіт
Печінка
Мехікаліт
Стільця
Сечовиділення

скарги:
t до 39°
біль в горлі, сухий кашель, головний біль, біль у м'язах.

ДІАГНОЗ: лосира респіраторно-вірусно інфекція

Страховий анкетаж: протягом 12 місяців останній лікар
лист по догляду був в III місяці 15 року / не було підпису

ОГЛЯД ПЕДІАТРА

Скарги: ниж 8 горло, сурин
рашиш тов...

Рекомендовано: двкг
Тило маши тото
Троуриндси 10
Героас / корорас
5 мл 1 шт
Турприс 10 мг 4р

- Часте пиття
- гропринозин
- гербіон з подорожником
- тонзипрет

Тр 2 мес
38.2
dd
110
8.12.16
10.12.16
10.12.16

Печінка не збільшено
Мезадистальні сальдомі негативні
Стани 1 раз на добу
Сечовиділення регулярне, безболісне

Діагноз: лосири респіраторно-вірусно інфекція

10.12.16 Москва деловые встречи утром
 Стол переживе. Камни меньше
 + 200 процедуривши, температура
 тебе утримуюсь в лесок
 Redt 37,8 - 38,2. Фактивши, анемия
 ЧС утомленши миро мило, всего
 11/11 рониве вв померно упереловста
 нилу силу по жарни отмени
 GR динамиче моретве, крикв немен
 28/11 пркутерно-мшевшеи тои со
 теки жури, крик мивки мш
 до. Фактив бунд в парне
 АТ ТРЗ II, усклажене
 2. синусеволе
 Смуванне вв 8.12.16 профотсита

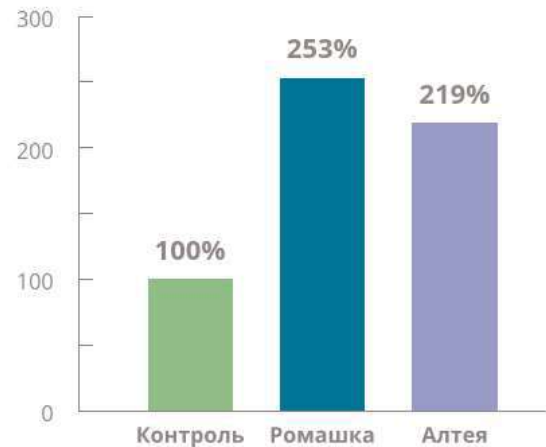

Імупрет - ВНО 1030

в концентраціях від 0,1 до 100 мкг/мл

% фагоцитів, як порівняти з контролем

1. Wagner H. Naturheilpraxis 1983;3:256.

1. Підвищує ефективність фагоцитозу

Імупрет - ВНО 1030

в концентраціях від 0,1 до 100 мкг/мл

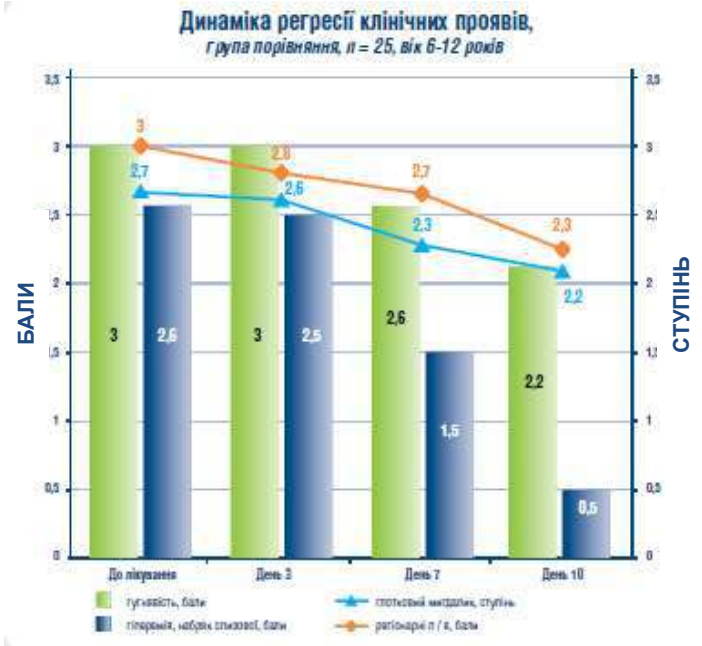
- Активує «кисневий вибух» в імунних клітинах, тим самим підвищує ефективність реакції кліткового імунітету

2. Gessner A. (2009) Infektionen. Was können pflanzliche Extrakte leisten — NaturaMed 6: 24–26.

Динаміка регресії клінічних проявів назофарингіту

Основна група
+ *Імунрет*

Група порівняння
без Імунрету

- (1) Попович В. І., Кошель І. В. Гострий вірусний назофарингіт: особливості етіопатогенезу, клінічного перебігу та лікування в сучасних умовах, SOVREMENNAYA PEDIATRIYA. 2014. 5(61):92-96 ISSN 1992-5913
- (2) PRES 2014, Spain

Гарантія успіху в лікуванні захворювань, що проявляються синдромом нежитю!

- Використання **Синупрету** при **ГРС** забезпечує комплексний вплив на всі ланки патогенезу і забезпечує одужання пацієнта у визначені **терміни**: 7-10 днів залежно від форми захворювання
- Невідповідність діагностичним критеріям ГРС **служує підставою для встановлення клінічного діагнозу ГНФ і призначення етіопатогенетично обгрунтованої терапії** препаратом **Імупрет**
- Невідповідність критеріям ефективності лікування ГРС **служує підставою для перегляду клінічного діагнозу ГРС на користь ГНФ і призначення етіопатогенетично обгрунтованої терапії** препаратом **Імупрет**

АЛГОРИТМ ВЕДЕННЯ ДОРΟΣЛИХ ТА ДІТЕЙ З ГРС, ГНФ

Лікування згідно вимог

I - III рівень

Оцінка ефективності лікування ГРС, ГНФ:

Позитивна динаміка: полегшення стану через 36–48 год лікування

Одужання: регресія симптомів ГРС на 8-10 -й день лікування

Продовження
(завершення)
лікування

Відсутня / погіршення

Відповідність
ознакам первинного
діагнозу

ГРС

ГНФ

Переглянути лікування
(умови його проведення)

Некоректний діагноз і, як наслідок, лікування з **недоведеною** ефективністю – крок до можливого покращення стану, але це крок на шляху до **неефективного** лікування та хронізації процесу!

Лікування не розширено
Медикаментозна терапія своєчасно неадекватна
Ступінь 1 рази на добу
Сечовивідлення регулярне, безболісне
Діагноз: хронічна реніальна недостатність